

42.

Exod. 13.
33. 34.
Num. 22.
33. & alib.

ETHAM, mansio 3. Hic primùm visus est Dominus, & cæpita desse Israelitis in columna nubis per diem, & ignis per noctē, quæ deinceps interdium super eos extensa obumbrabat & protegebat eos ab æstu solis, & tota nocte lucens, illuminabat eos, quotiescunq; autem migrandum erat aliò, ceu dux præcedens ignotæ viæ iter ostendebat. Est & fluuius Ethan, quem sicco alueo transferunt Israelitæ; secundum illud Psal. 73. Tu siccasti fluuios Ethan. fortè tamen dicendum erit. nō tam proprium hoc esse nomen fluuiorum, sed à terra, vel deserto, per quod fluunt ita describi.

43.

EVILA, solitudo. hucusque extendebat se habitatio Ismael, & posterorum eius. Ab hac vsq; Sur percussit Saul Amalecitas. Gen. 25. 1. Reg. 15. Hieron. in loc. Heb.

44.

FACIDIA, vicus Rhinocoruræ. Hier. in Vita Hilario.

45.

GADGAD, mons, vbi mansio 29. Num. 33. Deut. 10. Nominatur & Gaggada ab Hieronymo (fortè letabata) locus in solitudine, vbi aquarum torrentes sunt. Hierony. in loc. Heb.

46.

Genes. 45.
46. 47. 50.
Exod. 8.
Iud. 1.
Hiero. qua
Heb.
in Genes.

TERRA Gessen, siue Iessen, Hebraicè Gosen, regio pastoralis optima totius Aegypti, & pascendis gregibus aptissima; quam parenti suo Iacob, & fratribus à Pharaone impetravit Ioseph, inque ea habitauerunt & multiplicari sunt nimis. Hanc nonnulli Iudeorum asserunt nunc Thebaidem vocari.

47.

HEBRONA, vbi mansio 31. Num. 33.

48.

Isai. 19.
Ioseph. 2.
ant. 7.
Genes. 14.
Ezec. 20.
et ibi. Hier.
Ioseph. 13.
ant. 4. &
7. bel. 30.
& 14.
ant. 16. &
1. bel. 7.
Hieron. in
Dan. 6. 11.
Matt. 2.
Sal. tom.
10. c. 6.
Proc. in
descript.
Aegypti.

HELIOPOLIS, id est, ciuitas solis, Hebraicè dicta On, quæ & Thebe aliàs vocatur, vrbs Aegypti heroica, ambitu centum quadraginta stadiorum, insignis publicis priuatifque ædificijs. Huius sacerdos erat Phutiphar, cuius filiam duxit in vxorem Ioseph. In agro huic vrbi subiecto habitauit cum suis liberis Patriarcha Iacob. Inibi Onias Iudeorum sacerdos sub Ptolomæo Philometore ædificauit templum Hierosolymitano simile, quod permansit vsque ad imperium Vespasiani, annis trecentis quinquaginta, à quo & vrbs Onion & Onij, terra circumiacens regio Oniæ nuncupata est. Eo ipso in loco puer Iesus, sexennio Iudæa exul, cum parentibus commoratus est: vbi etiam nunc ostenditur fons Iesu, aut B. Mariæ paruus quidem, vberimè tamen fluens, & irrigans hortum balsami; ex quo puer Iesus, B. Maria, & Ioseph sæpè bibisse feruntur, qui ob id venerationi ab incolis habetur, non modò Christianis, sed & Saracenis. Estimant autem Breidenbachius propter nobi-

litatem aquarum fontis illius ibi balsamum oriri: cui argumentum ponit, quod nusquam alibi nisi de illius aquæ crescat fecunditate; tum si ramusculi balsami de illo loco sumantur, & alibi plantentur, statim exarescant; atque adeò deficiente hac ipsa aqua deficit balsamum. sed de hoc, vt quisque volet, ita sentiat: quidam hanc volunt à Græcis dictam Thebe; mihi quidem verisimile non fit, hanc vel esse, vel fuisse, quam miraculo magno pensilem memorant historici; ideoque eam post describemus; nisi quis duas ponat huius nominis vrbes: quarum altera Thebe, quæ & Heliopolis; hæc verò Thebæ in plurali dicantur sunt alij, qui eam fuisse dicunt Heliopolim, quæ recentioribus dicta est Damiatia: de qua in Pelusio dicemus.

49.

HEROVM, ciuitas Aegypti. hucusq; occurrit obuiam venienti patri suo Iacobo Ioseph filius. Ioseph. 2. antiq. Hieron. 7. in loc. Heb.

50.

HOR, mons excelsus, vbi mansio 34. in huius montis vertice, anno quadragesimo egressionis Israel de Aegypto, Aaron mortuus est, & sepultus, Elezar filius eius loco Pontifex à Moysè consecratus. neque repugnat, quod Deute. 10. Aaran in Moseroth dicatur mortuus. neque enim Moseroth longè distat ab Hor monte. V. Veis.

51.

DESERTVM idumææ. 4. Reg. 3. Psalm. 62. fit & mentio Campestrium Idumææ apud V. Vilhel. Tyr. 20. bel. fac. 29

52.

LETABATA, vbi mansio 30. in terra, vbi erant torrentes aquarum. Num. 3. Deuteronom. 10.

53.

INCENSIO, siue incendium, Græcè dicta mansio 13. In qua cum populus, ob laborem & tedium itineris, murmuraret contra Dominum, ideoque castrorum partem cælestis ignis combussisset, orante Moysè ignis extinctus est, humum verò flamma vorax consumpsit.

54.

LEBNA, vbi mansio 17. Num. 33.

55.

MACELOTH, vbi mansio 22. Num. 33.

56.

MADIAN, vrbs regia gentis Amalecifica in littore maris rubri, sic vocata à Madian vno filiorum Abraham, ex Cethura progenito; atq; hinc Madianæi, Madiantæ, & finitima regio terra Madian & Madianæa vocatur; estq; admodum fertilis camelorum & ouium,

Bleid. die
6 Octob.V. Vilh. Ty.
19. bel. 24.
& 20. bel.Num. 20.
21. 23.
Deut. 34.Num. 17.
Hieron. in
loc. Heb.Gen. 25. 37.
Abacuc 3.
Ioseph. 2.
bel. 11.Exod. 2. 3.
4. 18.
Aster. 7.Hieron. in
loc. Heb.

ouium. In regionem Madian fugit Moyses occiso Aegypto, & susceptus à Raguel (qui & Iobab, & Ietro) sacerdote vrbs Madian, duxit Siphoram filiam eius vxorem habitauitque ibi annis quadraginta, pascens greges soceri sui, sui, sed tamen quæri potest, an non hæc ad eos pertineant, qui describuntur in Ruben, nisi quis continentem dicat, & vsque ad mare rubrum se extendisse Madian.

57.

MAGDALVM, vrbs Aegypti, in qua habitauerunt reliquæ Iudæorum, qui post necem Godoliæ, assumpto Hieremia. fugerunt in Aegyptum metu Babyloniorum: sed inuenit eos ibi manus Domini, atque cum eorum plurimi à Nabuchodonosor Assyriorum regis cæsi fuissent, cæteri capti, & in Babylonem abducti, secundum vaticinium Hieremiæ. distat ipsa vrbs Pelusio mille & ducentis passibus. Benedict. Hierem. 44.

58.

MAGDALVS, locus in monte situs iuxta quæ castra metati sunt filij Israel. Exod. 14. Num. 33. Benedict. in Hier. cap. 44.

59.

MARA, siue Marath, fons, vbi mansio s. Huius aquas amaras & impotabiles Moyses, immisso in eas ligno, dulces fecit & potabiles. Exod. 15. Num. 33. Iudith 5.

60.

SEVLCRVM Mariæ, sororis Moysis & Aaronis fratrum; de hoc & supra diximus in deserto Cades.

61.

MARISSA, Marisa, & Adiffa, vrbs Idumææ potens & opulenta, quam expugnauit & euertit primū Iudas Machabæus; post eandem Hircanus cepit, Pompeius instaurauit Pharti rursum euerterunt.

62.

MEMPHIS, Hebraicè Noph, amplissima Aegypti vrbs, & populosissima, formam habet perspicilli, sita iuxta Heliopolim, eo loco, quo Nilus scinditur, & a formam facit; condita à Minæo Aegypti rege, vrbs post Alexandriam eius terræ longè maxima. alij fabulantur ante ingressum in Aegyptum Abrahæ, ab Ogdoo rege ædificatam, ambitu stadiorum centum quinquaginta, cuius filia Memphis ei nomen dederit, cum qua Nilus concubuerit sub imagine tauri, posita est in ripa Nili, transitque per eam riuus aquarum, à Nilo defluens cui infra vrbs iterum iungitur, regia antiquitus monarcharum Aegypti. Visabantur ibi opera regum varia, & fastus Aegyptiaci, Pyramides, regum sepulturæ, &c. erantque ibi Magistarum artium peritissimi, & quæ tum nominis eius vera fuit significatio, primi Philosophiæ magistri; quæ causa fuit, quod Pythagoras, & Plato philosophorum laudatissimi, ad audiendos Memphiticis vates in Aegyptum se

contulerint, malentes aliena verecundè discere, quam sua impudenter ingerere, neque non superstitioni fuit addictissima, vt quæ Metropolis totius superstitionis sit habita. colebatur ibi etiam dum tempore Hieronymi æneum bouis simulacrum pro Deo; fuerat enim ibi quondam Apis, Apidis vel Serapidis templum, vbi consultus dæmon responsa reddebat. Prophetarum contra hanc Isaias, Hieremias, Ezechiel & Osee. ait etiam B. Hieron. Iudæos, qui profugi metu Babyloniorum conceperant in Aegyptum, ibi habitasse. Cepit illam postea dedicatione Antipater Herodis pater: post dicta est Aegypti Babylonia, nunc Arabum lingua Cæyus, vulgò Alcair, sedes Sultani principis locorum illorum, de cuius magnitudine (esse scilicet quinquies Lutetia Parisiorum maiorē) & incredibili populorum frequētia, mirantur nostri temporis historici. Sed, vt rectè ait Breidenb. cum multa ad eum modū retulisset, & inter cætera, quod plures ibi homines sub dio viuant, proprijs sedibus carētes, quam Venetijs habitatores; subiungit mox, se audita referre, neque enim se numerasse. Ait Lodoicus Romanus esse fama longe inferiorem, neque maiorem ambitu vrbe Roma, licet sit multo frequentior; sed fefellit, inquit, complures suburbanus ager, qui vicis prope innumeris dispergitur; ob id rati sunt eam esse Babylonis partem, quod non conuenit. Possent de hac infinita propemodum referri, sed consilium non est hic historiæ describendæ vacare; sed locorum duntaxat notitiam aperire, quantum ad Bibliorum intelligentiam confert. Est interim memorabile, quod narrat Breidenbach. esse lacum prope hanc vrbs, qui singulis annis rubescat instar sanguinis. Patrum nostrorū memoria à Selimo Turcæ Imperatore capta est, occiso prius Campsone in acie, mox Tonūbeio ex fuga retracto, sublato Mamaluchorū imperio, qua de re in historijs suis differit Paulus Iouius, & continuat. V Vilh. Tyr.

63.

METHCA, vbi mansio 25. Num. 33.

64.

MOSEROTH, quæ & Mosera, mansio 27. Hieron, Masurit. Num. 33. Deut. 10.

65.

NAIM, vicus Idumææ, muro cinctus instar castelli. Ioseph. 5, bell 7.

66.

NITRIA, oppidum Domini in Aegypto, in quo purissimo virtutum nitro sordes lauantur quotidie plurimorum. Hieron. in Epitaph. Paulæ.

67.

NILVS, qui & Geon, heb. Sior dicitur. fluvius nobilissimus, maximus, & celeberrimus in Paradiso terrestri ortus (cuius tamen iam frustra speret se quisquam vestigia vlla cōsecuturum, propter cataclysmi, & aquarum maximas inundationes, quæ pristinam terræ formam

Q

Hieron. in Eze. 30.

Isa. 19. Iere. 2. 44. 46.

Eze. 3. Osee 9. & ibid. Hier. in loc. Heb. Ioseph. 14. ant. 16.

Navig. lib. 1. cap. 1.

Ioseph. 12. ant. 12. & 13. ant. 16. 17. 21. & 14. ant. 3. & alibi.

Ioseph. 8. ant. 6.

Breid. 14. die Octob.

Hieron. in vit. S. Hieronionis.

Gen. 2. 1. Par. 13.

Eccl. 24. Benedict. in inter. nom. Heb.

Vvil Tyr. formam prorsus immutarunt) atque inde vniuersam Aegyptum & Aethiopiā perfluit; à Syene autem (quæ vltima Aegypti vrbs est versus meridiem, in confinibus Aethiopiæ, sub tropico cancri directè locata, vnde medio solstitij die sol nullā prorsus vmbra in ea facit, vbi cataractæ Nili sunt; atque ad hunc vsque locum, de nostro, hoc est, magno mari Nilus nauigabilis est) vsque Memphim seu Babyloniam, per ducēta quadraginta miliaria in vno fluit alueo, ac deinde ita se diuidit, vt triquetra terræ figuram, ac Δ græcæ literæ similitudinem faciat, vnde apud historicos, & alios cosmographos passim legimus, inferiorem illam Aegypti partem Delta appellari, atque ipsum Delta diuiditur in septem partes seu ostia, videlicet Pelusiacum, Taniticum, Mendescū, Phœneticum, Sebenniticum, Bolbiticum, & Canopicum; per quæ in mare proximum seu Aegyptiacum Nilus exoneratur. Sed de hoc ipso variorum Auctorum sententiæ sunt: quantum enim constat, veteres ferè arbitrati sunt septem esse ostia, inde hoc:

— *Septemplex ostia Nili*, quam etiam nos, vt communiorem sententiam, in descriptione sequimur. VVilhelmus verò Tyrius diligenter & studiosè sibi inuestiganti, non nisi quatuor ostia reperta contestatur: quarum prima pars, inquit, quæ nostram Syriam respicit, inter duas antiquissimas & maritimas vrbes Taphium & Pharaniam mare ingreditur; secunda apud Damiatam fretis adiungitur, tertia apud Sturionem, quarta apud Reslith, qui locus Alexandria conterminus est. vnde plurimum miramur antiquos Nilū septemfluum dixisse: neque aliud nobis de solutione occurrit, nisi aut serie sæculorū antiquissima faciem locorum alteratam, fluuiumque sicut alijs amnibus crebrò solet accidere, alueum mutasse, aut pristinae ætatis viros rei veritatem non affectos, &c. Vbi autem oriatur Nilus, longè maior scriptorum discrepantia est, vt in tam repugnantibus omnium sententijs, Breidenbachij ratio longè sit omnium expeditissima: ait enim à multis sæpe Soldanis, missos fuisse cum nauibus viros, illarum rerum peritissimos, commeatu & alijs vitæ necessarijs instructos; quæ toto biennio aut triennio sufficerēt, sed illi cum tanto tempore abfuissent, etiam vltra Indiam (ita sæpe vocant partem superioris Aethiopiæ) longè processissent, redeuntes dicebant sese finem vel terminum Nili vllum inuenire non potuisse, neque aliud certi referre, quam quod ab Oriente emanet, cum etiam dicerent in India nullam esse hominum habitationem, sed terram prorsus inhabitabilem, tantum etiam solis ardorem, quod ferè nequaquam potuerint. hactenus ille. Aqua Nili turbida est, sed vbi ad modicum tempus steterit, fit clara, dulcis & suauissima. Alit animalia venenosa, & quæ plurimum hominibus noceant, crocodilos & enidros, alioqui piscium vsque adeo abundans, vt appareat toto orbe parem huic fluuiio nullum esse. Narrat etiam Breidenbachius, Nilū Dei dispositione totam Aegyptum semel in anno irrigare, cumulis a-

renarum cludentibus ostia eius, ne defluat in mare; post irrigationem autem solutis cumulis redire in alueum suum, & sic tandem in mare delabi. Quod miraculo simile incredibile cuiquam videatur, vt proinde verius sit accessione aliarum aquarum, aut alia naturali & abdita causa, quemadmodum alia flumina, etiā Nilum crescere, & adaugeri, atque inde in proximos campos exundare, eosque irrigare; qua de re Plin. lib. 5. cap. 9.

68.

OBOTH, mansio 37. in fine terræ Edom. Num. 21. 33.

69.

OREB, mōs sanctus, qui & Horeb, & Choreb, iugum est montis Sinai, atque inde vno nomine mons Dei appellatur, & scriptum est: Legem datam nunc in Sinai, nunc in Oreb. Quidam verò existimant orientalem istius montis partem dici Sinai, occidentalem Oreb. Hieronymo autem videtur, quod duplici nomine idem mons, nunc Sina, nunc Choreb vocetur, communior autem sententia est, montes illos inter se distinctos esse, sed radicitus coherere, esse etiam Oreb multo inferiorem altitudine monte Sinai: est autem ferax optimarum herbarum, ideoque pascuis valdè commodus. In huius mōtis pede Deus in rubo apparuit Moysi, oues Ietro soceri pascenti, in rubo ardente, sed rubi fruticem, ramos, frondes, & flores non comburente; accedere iussus eo Moyses, venit, sed discalceatis pedibus. Huius petra, virga Moysis percussa, effudit sitienti populo fluuium aquarum. In Oreb mōtis cacumine orante Moysē eleuatis manibus, Iosue debellauit Amalecitas: inq; huius spelunca, vt diximus, stans Elias vidit Deum in sibilo auræ tenuis.

70.

OSTRACINA, Ostracine, quæ & Afedech, hebraicè He, & Cheres. vrbs aquæ inops, quam obrem aduestitia vtuntur indigenæ. Ioseph 5. bel. In ca. 14. Hieron. in Isai 19. & in loc. Heb. ciuitas maritima Abrabiæ Cossioti. Vuciff.

71.

PELVSIVM, hebraicè dicta Sin vel Sain, vrbs magna, stadiorū viginti ambitu, quæ ab Ezech. Proph. robur Aegypti appellatur, eò quod portum habeat tutissimū, & negotiationes maris ibi vel maximè exerceantur; est aut sita prope vnū ex septem ostijs Nili Iudææ proximum, vnde & ostiū Pelusiacum. Oppugnauit hanc urbem aliquando Sennacherib. & cum multū temporis cōtriuisset in apparatu disponendo, iamq; aggerem propemodum mœnibus adæquasset, & videretur assaultum propediē facturus, audito aduētare regem Aethiopū, properè inde cum suis abiit. Expugnauit eam multis post annis Antipater Herodis regis pater. Postea Damiatā dicta est, etiam Belbeis, vt testis est Vvil. Tyr. Hanc aliquādo vi expugnatam Amalricus rex Palæstinæ euertit. Si quis tamen accuratius VVilhelmi dicta consideret, distinguit Pelusium à Damiatā, quam ponit in

Ios. 13.

Die 7. Ost.

Hieron. in loc. Heb.

Ioseph. 2. ant. 11.

Exod. 3. 4. 7.

Psal. 105.

Exod. 17.

3. Reg. 19.

Ezech. 30.

Ez. ibi. Hie.

Ioseph. 10.

ant. 2. &

14. ant. 12.

16.

Item 1. bel.

6. 7. & al.

19. bel. 146.

17. & 20.

bel. fac. 5. 6.

16. & al.

ait in secundo Nili ostio, eam scilicet, quam frustra obsedit Amalricus, post illam Pelusij euerfionem. Hanc Damiatam, triplici muro, eoq; latericio cinctam, cum Christiani cruce signati, qui ad bellum illud Innocentij Rom. Pontificis, & Concilij Lateranensis hortatu se contulerant, diu obsedissent, magno miraculo capiunt. Reperitur ingens thesaurus, auri, argenti, gemmarum, preciosæ vestis, supellectilis exquisitissimæ, ad fastidium vsque parata præda; quæ tandem magno omnium commiseratione, ingenti fortissimorum militum luctu, Meledino Soldano redditur. Hanc eandem expeditionem cum Lodouicus decimus Galliarum rex ex voto suscipisset, Damiatam à prædialijs desertam, sed incendio magno perè deformatam, mox occupat; sed inde digressus, & conclusus, à Soldano cum fratribus captus Damiatam cedit, ideoq; solutus liber reuertitur in Syriam. Dum captus tenetur rex, quidam autores sunt, Margaritam reginam uxorem Lodouici, filium peperisse, quem Trifstanum nominauerit. Iuxta Pelusium vorago est, quæ se extendit ad Casium montem vsque, vt ea parte difficilem aditum Aegyptus habeat, vocaturque Campus de Gallo.

Est. Vvil. Tyr. 3. cap. 4. 5. 6. 7

Cont. Tyr. 4. c. 6. 7. 3. & alibi.

72.

INTRANTE Christo Aegypti simulacra corruerunt. Isai. 19.

73.

PHARAN, mons vmbrosus & condensus, vicinus & contiguus monte Sinai Deut. 33. Abac. 3. Est etiam hoc nomine oppidum: de quo Genes. 14. Hier. in loc. Heb.

74.

PLANICIES, siue Campestria pharan. Genes. 14.

75.

PHAROS, est turris iuxta Alexandriam in usum nauigantium, de qua supra diximus in Alexandria. Huius imitatione idem nomen alijs etiam turribus inditur, vt Genuæ, & cat.

76.

PHATVRES, vrbs Aegypti, quæ & Phetros, Hebræis Phatros, siue Patros; in cuius terra & regione profugi habitauerunt Iudæi. est & vicus, vt notat Brocard. in descrip. Aegypti.

77.

PHIAIROTH, siue Phihahiroth, mansio 4. vbi filij Israel vtrinq; conclusi fuerunt, hinc mari, inde Pharaone insequente; Dei gratia autem per siccum mare transferunt Exod. 14. Num. 33. Os vallis, ex Hebræo interpretatur, quod præter mare à sinistris, & Pharaonem à tergo imminentem, reliquis lateribus mōtium faucibus concluderentur. VVeif.

Isai. 17. Ierem. 44. Ezech. 29. 30. Hieron. in loc. Heb.

78.

PHITON, quæ & Phitom Aegypti ciuitas, quam filij Israel sub iugo Aegyptiacæ seruituti, positi ædificauerunt Pharaoni regi Aegyptiorum,

79.

PHVNOM, ciuitas quondam principum Eodom, postea viculus; vbi æris metalla damnatorum supplicijs effodiuntur. Fuit hinc mansio 36. Quo loco cum populus Israeliticus, propter itineris tædium, murmurasset contra Deum & Moysen, manna verò tanquam leuissimum panem fastidiuisset, immixtis à Deo ignitis serpentibus, multi perierunt, aut vulnerati sunt; sed Moyses mox Dei iussu, erexit ibi serpentem æneum in pertica, quem qui aspexissent, continuo sanabantur. Quæ vtrique figura erat cælestis illius sacrificij, à Christo Seruatore nostro in cruce persoluendi: Sicut enim Moyses exaltauit serpentem in deserto; ita exaltari oportet filium hominis, vt omnis, qui credit in illum, non pereat, sed habeat vitam æternam.

Num. 33. 21. Hieron. in loc. Heb.

Ioan. 3.

80.

PTOLOMÆVS, Aegypti fluuius. Brocard. & alij.

81.

RAMESSÉ, vrbs in extremis Aegypti finibus, quam, cum Aegyptiacæ seruituti subessent, filij Israel ædificauerunt; olim (vt ait Hieron) pagus Arsenoites dicta fuit. Appellatur & Ramesse tota illa prouincia, quam cum liberis suis inhabitauit Iacob. Apud hanc urbem conuenit populus Israeliticus, Aegyptum exiturus, sexcenta virorum millia absq; mulieribus & paruulis, ibique comederunt agnum Paschalem. Est autem mansio prima.

Genes. 47. Exod. 1. 12. Num. 33. Hieron. in quest. & loc. Heb.

82.

RAPHIDIM, mansio 11. in qua, icstu virgæ Moysi, è petra Oreb aquæ fluxerunt siti-enti populo. ibidem Amalecitarum oppugnauerunt castra Israel, sed Moysen in monte Oreb eleuatis manibus orante, deuicti sunt.

Exod. 17. 19. Num. 33.

83.

REMMONPHARES, mansio 16. Numer. 33.

84.

RESSA, mansio 18. Num. 33.

85.

RETHMA, siue Rithma, mansio 15. Numer. 33.

86.

MARE rubrum, quod Hebræi Iamsuph, Græci Erythræum, alij sinum Arabicum seu Persicum vocant. Aqua erat coloris rubei (quod tamen negat Lodouicus Romanus) tempestuosum mare, & magnorum animalium, propter profunditatem capax. Huius aquis Dei virtute instar muri vtrinq; diuisis, filij Israel, sexcenta scilicet virorum millia, absq; mulieribus & paruulis, & vulgo promiscuo innumerabili, per medium sicco pede transferunt; quo loci latitudo maris extendebat

Aloys. Cadamust. nauigat. cap. 53. & 56. Num. 33. Hieron. in loc. Actor. Nauig. li. 1. cap. 71. Vitr. c. 84.

bat se ad sex miliaria ; quos insequens eques Pharaon cum suis principibus equitibus, sexcentis curribus, & selectissimo totius Aegypti exercitu, aquis ictu virgæ Moysi rursus confluentibus, omnes ad vnum submersi sunt : quos mortuos & littori adnatantes, Israelitæ armis & vestibus spoliarunt, lætisque gratias Deo cum cantu, in tympanis & choris peregerunt.

87.

SALMONA, mansio 35. Num. 33.

88.

SEPHER, mons pulcher & aspectu decorus. vbi mansio 20. Num. 33.

89.

SEPULCRA concupiscentiæ, Iosepho Cabrothaba; vbi mansio 13. Hic populus cum manna fastidisset, Aegyptias carnes desideravit. Apparens autem Deus Moysi, conquerentis spiritum & onus in septuaginta seniores diuisit, qui omnes cum prophetassent, mox vis maxima coturnicum tota castra opplevit; atque inde saturatos vsque ad nauseam & vomitum, ira Dei occidit: à quorum sepultura loco nomen inditum est.

90.

SIN desertum. Omnis ab Elim vsque ad montem Sinai eremus Sin vocatur; in qua sunt mansiones quinque: Castra ad mare, Sin, Daphca, Alus, & Raphidim; & ex tota provincia etiam octava mansio Sin nomen accepit, in quod Israelitæ peruenierunt die egressionis ex Aegypto trigesimo primo. Atque ibi farina deficiente, quam Aegypto secum extulerant, murmuranti populo propter famem, apparēs gloria Domini in nube, pluit vespere coturnices, & postera luce manna, quod deinceps in deserto per annos 40. quotidie, præterquam Sabbatis, mane simul cum rore decedit.

91.

SINA, vel Sinai, desertum: quo peruenierunt filij Israel die quadragesimo septimo egressionis de Aegypto, castraque fixerunt e regione montis Sinai; fuitque mansio 12. Exod. 9. & alibi.

92.

SINA, qui & Sinai, mons præclarus & sanctus, (cuius pars quædam est Oreb, vnde legem datam nunc in Sinai, nunc in Oreb scriptum est) estque rotundus, omnium in ea regione celsissimus, & ascensu difficillimus. Continet in altitudine graduum septem millia, demptis locis, in quibus rectis passibus ascenditur, & non per gradus: nomen accepit ab eo, quod rubis abundet; quemadmodum & herbis optimis ad pascea, &c. Fuerat iam olim inaccessus pastoribus, quod vulgato rumore numen illic habitare diceretur; ideoque tanquam religiosum magna cum reuerentia habebant. In huius montis vertice die 50. egressionis Israel de Aegypto, Deus terribili

igne & sonitu legem suam promulgavit Israelitis, eamque, suo digito duabus tabulis lapideis inscriptam, dedit Moysi, cum ibi per quadraginta dies totidemque noctes ieiunasset; qui ob vitulum aureum ab Aarone conflatum, & ab Israelitis adoratum, tabulas ab radice montis confregit & proiecit, vitulum contriuit, reos occidit, atque rursus ascendens montem, vidit gloriam Dei transeuntem & novas tabulas decalogi scriptas diuinitus à Deo accepit, quibuscum descendens facie adeo respenderit, ut filij Israel oculos in vultum eius intendere non valuerint, quamobrem necessarium fuit, ut velamine tectus, ita tandem populo loqueretur. Hic commoratus est, & sedit Israel toto anno & diebus quatuor: quo tempore construxit Moyses & dedicauit tabernaculum, Pontificem, Sacerdotes, & Leuitas cōsecrauit; leges tulit, quæ ad statum religionis & politicum spectabant, populum numeravit, castra disposuit. Media pars Exodi, totus Leuiticus liber & principium Numerorum completi sunt in hac mansione. In huius montis summitate postea corpus S. Catharinæ ex Alexandria Aegypti ab Angelis delatum & sepultum est: ex cuius membris virgineis olei fluit vnda salubris. In Sinai abbas fuit Io. Climacus tempore filiorum Constantini Magni. Tritem. in Climaco. Ad radices huius montis à Iustiniano Imperatore fundatum est monasterium S. Catharinæ monachorum; estque vnum monasterium de regula S. Basilij, vbi plus quam nouem millia descriptorum quiescunt corpora monachorum. Habuit posterioribus temporibus, cum Christiani ea loca possiderent, sedem Episcopalem, sed suffraganeam. Dicitur hic mons Arabibus Agar aliquando, ut quibusdam placet, nunc verò Tur. VVeiss.

93.

SIRBONIS, palus vel lacus. Ptolom.

94.

SOCOTH, mansio 2. in finibus Aegypti est; vbi filij Israel primum tabernacula tetenderunt; vnde & ex re locus nomen accepit: Socoth quippe interpretatur tabernacula siue tentoria. Græci regionem hanc τρωλοδύτιν vocant, ut quidam annotarunt.

95.

SVA desertum; extenditur vsque ad mare rubrum, & ad Aegypti confinia: eius multa in scripturis mentio est. Gen. 16. 19. & alibi. Hieron. in loc. Heb.

96.

TANIS, quæ & Taphnis, Hebraicè Soan, siue Zoan dicitur, Aegypti vrbs insignis, maxima, & vetustissima, septem annis post Hebron condita à septendecim Titanibus filijs Noe, post diluuium genitis, teste Beroso; à qua ostium Tanicum Nili denominatur. Metropolis fuit Aegypti quondam, in qua tempore Moysis & Ieremiæ erat regia domus Pharaonis,

Isa. 19. 30. faonis. In huius campo illa per Moysen Deus
& ibi. Hier. operatus est, quorū historiam in Exodi libris
Ezech. 29. descriptam legimus. Prophetauerunt contra
& 30. & i. hanc Isaias, Hieremias, & Ezech. V Vilhelmus
bid. Hier. Tyrius nominat illam Tapium, docetque suo
Vvil. Tyr. tempore parui ad instar oppidi fuisse. In hac
10. bel. sac. etiam habitauerunt Iudæi, qui metu Babylo-
3. 15. & cō-
tin. 3. cap. niorum cum Hieremia fugerant, vbi eundem
7. 8. Hieremiam ipsos de idololatria corripientem
Iere. 2. 43. lapidauerunt: quem honorantes Aegyptij, ob
44. 46. fugatos ipsius oratione ab eodem loco serpē-
 tes, honorificè sepelierunt, iuxta sepulcra Re-
 gum suorum, magnaque eum ibi religione ve-
 nerantur.

97.

Hic infans Moyses in fiscella scirpea pro-
 iectus & expositus in flumen, à Pharaonis
 filia sublatuſ & educatus est. Exod. 2.

98.

TH A A T H, mansio 23. Num. 33.

99.

TH A M N A, ciuitas principum Idumæo-
 rum. Gen. 36. Hieron. in loc. Hebr.

100.

Num. 33. **T**H A R E, mansio 24. His castris Core, Da-
16. 17. than, & Abiron, alijque ducēti quinquaginta
 proceres Synagogæ consurrexerunt in
 Moysen & Aarō; qua propter terra dehiscen-
 te cum suis omnibus descenderunt viui in in-
 fernum, ignisque egressus à Domino combus-
 sit ducentos quinquaginta socios eorum, po-
 stridie, rebellante populo, quatuordecim mil-
 lia & septingentos incēdio Deus sustulit, stan-
 que Aaron cum thuribulo inter mortuos &
 viuos, suis precibus grassantem Dei plagam re-
 stinxit. Postea accepit, iussu Dei, Moyses vir-
 gas duodecim pro numero tribuum inscriptis
 singularum nominibus, posuitque eas in ta-
 bernaculo coram Domino, vt ostenderet ipse,
 quem delegisset in Pontificem, & postridie
 manē inuenta est virga Aaron flores & amygdalas
 germinasse.

101.

Hiero. qu. **T**H E B A E, quondam potentissima & ma-
in Gen. xima, quæ dicitur habuisse portas cētum
 in quarum singulis memorantur ducenti cus-
 todes excelluisse equis & curribus, atque hinc
 subiecta regio Thebais vocatur, vnde legio
 Thebæorum martyrum, quorum Colonia
 celebris memoria est.

102.

DE S E R T V M Thebaidos, in quo sanctus
 Antonius, Paulus, & alij Eremitæ vi-
 xerunt.

103.

TH E M A N, alias Thema, Hebræis Te-
 man & Tema, alia est vrbs ab ea, quam
 supra in tribu Manasse descripsimus, metro-
 polis Idumææ, & regia principum Edom: sita
 in montibus Seir, in Australi parte Idumææ,
 distat à petra Arabiæ quinque millibus passu-
 um: ita dicta à Theman, primogenito Eli-
 phaz, primogeniti Esau. Ab hac vrbe tota I-
 dumæorum Australis regio nomen accepit.
 In hac olim viguit sapientiæ studium. Hiere.
 25. & 49. mentio huius vrbis frequens est apud
 Prophetas. Hieronymi atate villa erat. Hiero-
 nym. de loc. Hebr.

104.

TH O R, vel Thour, emporium & portus *Breid. dia*
 nominatissimus maris rubri, vbi appli-
 cant omnes naues onustæ mercibus aromati-
 cis ex India: sunt autem non clauis ferreis, sed
 lignis tenaculis coniunctæ; propter scopulos
 magnetis, quos transire debent, ne ab ijs at-
 trahantur, & collidantur. atque hinc Alexan-
 driam, atque inde Venetias, aut alio transfe-
 rantur.

105.

TR A I A N V S fluius. V Vilhelm. 3. cont. 3.

106.

VI A A E G Y P T I. Genes. 37. Isaiæ 10. 19.
 Hierem. 2.

107.

HA C beata Maria cum puero Iesu, dedu-
 cente sponso Ioseph; fugerunt in Aegyptum,
 propter metum Herodis Matt. 2.

108.

VI A montis Amorrhæi. Deut. 1.

109.

VI A terræ Philistiim, tota sabulosa. Exod. 13.

110.

HA C Iacob, præcedente Iuda, descendit
 in Aegyptum cum animabus 70. Genes.
 46.

111.

VI A maris rubri. Num. 14. 21. Deut. 1. 2.

112.

VI A S V R, Genes. 16.

113.

ZI N desertū, quod alias Cades, vbi man-
 sio. 33. Num. 33. 20. & c.

Q 3 R. Tribus

R.

Tribus Ruben, & confinia eius.

I.

Gen. 29.
25. 49.
1. Par. 5.
Hiero. qn.
Hebr. in
Genes.

RUBEN, primogenitus Iacob ex Lia uxore, cū quasi aqua, quæ vasculo non continetur, voluptatis effusus esset impetu, & cum Bala patris sui concubina stupri cōmercium habuisset, perdidit ordi-

nem natiuitatis suæ, regnum, scilicet & sacerdotium, quod primogenitis iure debebatur, in fratrum tantum manens numero: procedente verò tempore ita progeniem suam auxit, vt de tribu eius apud montem Sinai recensiti & inuenti sint, viri bello apti quadraginta sex millia, quibus omnibus in deserto mortuis eorum filij, quadraginta tria millia & septingenti triginta vltra Iordanem versus Austrum, pro sua possessione acceperunt in regione Moab terram, optimis herbis vberem, pascendis que gregibus commodam.

Num. 1. 26

Num. 31.
Ios. 13.

2.

Num. 21. 23
27. 33.
Deut. 34.
1. 33. 34.
Hieron. in
loc. Hebr.
2. Mac. 2.
Evidenb.

ABARIM, mōs (vt alij mōtes) cuius altior & sublimior pars dicitur Nebo, vertex autem ipse Phasga, à quo & circa eum regio, à tate Hieronymi appellabatur Phasga, fuit que ad montē Abirim Israëliitarum mansio 41. In montis huius spelunca, puteo, vel cisterna, Ieremias propheta, vt multi autores tradunt, recondidit ignem perpetuum, cum altari incensi. Abraim montana sunt secundum Iordanis tractum à Moabitis incipientes versus Galaad montes in longum portenduntur, atque suo limite terram Amorrhæorum ab Ammonitica seiungunt. Habet hic mons montium iuga plurima, vt Nebo, Phasga, &c. V. Veissenb.

3.

Deut. 34.

HIC in Abarim & Phasgæ montis vertice stans Moyses, Deo Domino ipsi ostendente, vidit & contemplatus est inde vniuersam terram promissionis, à Dan vsque ad Bersabee, & ad mare nouissimum, quam ingredi non potuit, sed ibi mortuus est, annorum centum viginti, & sepultus ab Angelis in valle terræ Moab contra Bethphogor, & non cognouit homo sepulcrum eius: quod cum diabolus reuelare & prodere vellet Iudæis, ad idololatriam pronis, impeditus est & prohibitus ab Archangelo Michaële.

Hieron. ad
Fabiolam.
de mansio.
Iuda 1.

4.

ABELSATHAIM, quæ & Belsathim, hoc est, luctus aut vallis spinarum, non procul à Iordane, atque illic fuit mansio 42. Locus autem ipse, vt iam diximus, à spinarum copia nomen accepit.

5.

ABILA, ciuitas in campestribus Moab, agrum habens palmetis confitum, vbi aduocata concione Moyses populo explicauit Deuteronomium. Deut. 1. 2. 3. Ioseph. 4. ant. 6.

6.

EMATH, vrbs, alia ab illa, de qua in tribu Neptalim. Num. 45. Hier. in loc. Hebr.

7.

APHEC, siue Apeca, terminus Amorrhæorum supra Iordanem. Iosue 13. sed & ætate Hieronymi castellum fuit Apeca nomine, iuxta oppidum Palæstinæ. Hieron. in loc. Hebr.

8.

SEDOTHPHAGGA, ciuitas quondam Amorrhæorum. Ios. 10. 13. Est & alia ciuitas eiusdem nominis, non tamen in tribu Ruben, quam expugnauit Iosue rege eius interfecto, Ios. 12. Hieron. in loc. Hebr.

9.

FANVMBAL, locus excelsus, quò cum maledicturus populo Israëlitico, euocatus fuisset à rege Moabitarum Balaam, benedixit illis. Num. 22.

10.

BAALMEON, quæ & Beelmeon, ciuitas Binclita. Num. 32. Ios. 13. 1. Par. 5. Ezech. 23. & ibi Hieron. qui testatur suo tempore fuisse vicum maximum Moab.

11.

BAARA s vallis, vbi radix eodem nomine gignitur, nocte instar flammæ fulgurans, quæ dæmonia ex obsessis abigit; de qua mira scribit Iosephus 7. bell. Iudaic. 25.

12.

BAMOTH vallis, quam Israëlitæ transebrunt. Num. 21.

13.

BAMOTHBAAL, hoc est, excelsa Baal, ciuitas & mons, in quo colebatur Baal, in quo & benedixit filijs Israel ariolus Balaam. Num. 23. Ios. 13. Ioseph. 4. ant. 5.

14.

BEER puteus, quem foderunt principes & duces populi baculis suis, ac data eis diuinitus aqua, carmen gratulantes Deo cecinerunt. Num. 21.

15.

BEERELIM, vt alij, Beerelin, id est, puteus Blim, ciuitas, postea iuxta prædictum puteum, vt videtur, ædificata: de qua Iosue 15. vbi Adam. Sasbout.

16.

BETHABARA, alias Bethania, sed mendosè. Hic Ioannes baptizabat (propter aquarum copiam & desertum proximum) in pœni.

Io. 1. 19.

11.

